

Zesde zondag door het jaar A

Sir. 15,15-20

1 Kor. 2,6-10

Mt. 5, 17-37

De liefde doet meer dan de geboden eisen

In het deel van de Bergrede dat wij vandaag hoorden, gaat het over moraal, over het beleven van de goede boodschap in het concrete gedrag. Nu blijkt er toch wel een groot verschil te bestaan tussen de joodse rigoristische moraal van "blind gehoorzamen aan absolute wetten" en de nieuwe houding die Jezus voorstelt van "creatief antwoorden op Zijn liefdesuitnodigingen". Het gaat over het levensgroot verschil tussen iemand die handelt uit gehoorzame verplichting, blind, zonder nadenken, en iemand die handelt vanuit een liefdevolle bezieling, dus met gebruik van de eigen verantwoordelijke vrijheid. Volgens Jezus is het niet genoeg dat wij uiterlijk correct, volgens het boekje, handelen. Hij roept ons, christenen, op tot een veel moeilijkere levensopdracht: nl. dat wij ook onze innerlijke motieven, onze diepere bedoelingen en de keuzes van ons hart zouden laten bepalen door Zijn liefde. En dat is de zichzelf-gevende, belangeloos-dienstbare liefde. Als ons hart vol liefde stroomt, dan is het altijd tastend op zoek om méér te doen dan wat strikt nodig of verplicht is. Maar dit is wel een heel hoog ideaal. Vandaag hoorden wij wat dat kan betekenen op vier concrete domeinen. Jezus zegt: "niet alleen: Niet doden!", maar Hij nodigt ons uit élk gevoel van haat uit ons hart te weren. Zijn belangeloze liefde stelt ons voor dat wij bij ruzie onvoorwaardelijk de eerste stap zouden zetten naar verzoening. "Ga gij u eerst met uw broer verzoenen!" Jezus zegt "niet alleen: "Geen echtbreuk plegen!", maar Hij nodigt ons uit tegenover een gehuwde vrouw altijd onze ongeregelde begeerte te beheersen tot in onze gedachten, tot in onze verlangens en tot in onze blikken toe.

Jezus aanvaardt geen "Echtscheiding, met scheidingsbrief!" zoals de joodse wet voorzag, maar Hij vraagt dat elke onenigheid binnen de huwelijksrelatie met alle mogelijke middelen zou overbrugd worden. Jezus zegt niet : "Alléén bij God zweren!", maar Hij nodigt ons uit tot totale oprechtheid bij het spreken zodat zweren voor ons gewoon overbodig wordt. Zover gaat een dienstbare liefdeshouding, die, zoals Jezus het deed, zichzelf belangeloos achteruitstelt en vergeet. Bij zulk een hoog ideaal dreigen, bij ons, gewone, toch zwakkere mensen, twee extreme reacties, die niet door Jezus bedoeld kunnen zijn: ofwel laksheid, ofwel het tegenovergestelde: rigorisme. Enerzijds kunnen wij geneigd zijn dit hoog ideaal te beschouwen als onbereikbaar, onrealistisch en daarom totaal te verwerpen. Zo'n opvatting leidt dan wel vlug tot platvloerse laksheid. Maar, als wij eerlijk zijn, dan weten wij heel goed dat wij vlug ongelukkig worden wanneer wij Jezus' uitspraken, zogezegd omdat zij voor ons te veeleisend zijn, maar in feite uit gemakzucht, totaal opzij schuiven. Op onze eerlijkste momenten ervaren wij dat Zijn ideaal juist een goddelijke uitdaging is die ons meer mens kan maken.

Anderzijds dreigt het tegenovergestelde gevaar, nl. dat wij Jezus' uitnodigingen zouden gaan beschouwen als nieuwe, nog strengere wetten, die wij eerst letterlijk en perfect zouden moeten onderhouden, vooraleer wij ons Zijn leerlingen kunnen noemen. Dit is blind rigorisme. Neen, de Bergrede legt geen nieuwe wetten op. De Bergrede spreekt een droom van God uit: "Wat zou het mooi zijn als gij zo zoudt handelen, meer nog, zalig zijt gij, want zo groeit onder u het Rijk Gods." Jezus' uitnodigingen tot bezielde liefde kunnen nooit eisende geboden worden, waarbij sancties zouden horen, of absolute wetten, waaraan wij altijd blind te gehoorzamen zouden hebben zonder nog onze eigen verantwoordelijkheid te nemen. Jezus' zgn. "geboden" blijven altijd wegwijzers, suggesties, raadgevingen, die wel duidelijk een richting tonen nl. het hoge ideaal van de belangeloos-dienende

liefde, maar die ons toch telkens vragen zelf te zien welke mogelijkheden, wegen, middelen, wij, gezien de concrete omstandigheden, nu hebben om iets van dat hoog ideaal waar te maken.

Wij worden er echt meer mens mee als wij, op uitnodiging van het evangelie, niet alleen uiterlijk in orde willen zijn, maar ook de innerlijke verlangens en de motieven van ons hart laten zuiveren door de liefde. De wegwijzers uit het evangelie van vandaag geven ons daarvoor concrete aanduidingen : - klaar proberen te staan om de eerste stap te zetten om ons te verzoenen met onze medemens, - tegenover de vrouw van een ander de schrome zelfbeheersing volhouden, - de eenheid binnen de huwelijksrelatie met alle mogelijke middelen blijven verdedigen - en, in al ons spreken, een totale oprechtheid betrachten. Dit is een hoog ideaal, dat wij waarschijnlijk wel nooit perfect zullen kunnen realiseren, maar dat wij toch regelmatig moeten horen als richtingwijzer en als motor voor onze concrete keuzes. "Edelmoedig blijven streven naar het ideaal, maar rekening houden met onze mogelijkheden", dat zal wel de meest volwaardige, menselijke en christelijke levenshouding zijn. Zoals de leuze zegt: "Point n'est besoin de vaincre pour entreprendre, ni de réussir pour persévérer." Laten wij Jezus vooral dankbaar blijven dat Hij ons geen nieuwe geboden oplegt die onze vrijheid uitschakelen, maar dat Hij ons wegwijzers ten leven schenkt; dat Hij ons geen God leerde kennen die ons dwingt onderdanig te gehoorzamen uit verplichting, maar een God die beroep doet op ons hart dat, met grote creativiteit, in staat is meer te doen dan wat de wet eist nl. te beminnen, uit vrije wil en met bezieling.

Pater Frans s.j.